

Förutsättningar och riktlinjer för olika driftsformer inom skola/barnomsorg i Trosa kommun

Josefin Bähr
Karin Hyltze
Pia Schuster
Eva Stormgaard

SAMMANFATTNING	4
BAKGRUND	5
Uppdrag.....	5
Arbetsgrupp	5
Utgångspunkter	5
DRIFTSFORMER OCH GRUNDLÄGGANDE VILLKOR	6
Olikheter mellan kommunala och enskilt drivna verksamheter	6
Kommunens inflytande	6
Kommunens ansvar	6
Offentlighet, tystnadsplikt, meddelarfrihet och offentlig upphandling.....	7
Lika villkor mellan kommunala grundskolor och fristående skolor	8
Konkurrensverkets rapport.....	8
Dom om lokalersättning	8
NULÄGE GRUNDSKOLOR	10
Kommunala skolor	10
Friskolor	10
Resursfördelningsystem – Skolpeng	10
Gemensamma resurser i grundskolan	10
Barn och elever i behov av särskilt stöd.....	10
Skolskjuts	11
NULÄGE BARNOMSORG	11
Kommunala förskolor och skolbarnsomsorg	11
Enskilt drivna förskolor och skolbarnsomsorg	12
Resursfördelningsystem - Barnomsorgspeng	12
Gemensamma resurser i förskola och skolbarnsomsorg.....	12
FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER VID ETABLERING AV FRISKOLOR OCH ENSKILT DRIVNA FÖRSKOLOR	13
Ny föreslagen peng	13

Ersättning för overheadkostnader.....	14
Lokaler	14
Gemensam resurs - likvärdighet.....	15
Skolskjutsar	16
Momskompensation	17
Kost och städ.....	17
Peng för skolbarnsomsorg.....	17
Kö och avgiftshantering.....	18
Skolpliktsansvar	18

BILAGOR

Bilaga 1: Pengbelopp

Bilaga 2: Villkor för avknoppning

Bilaga 3: Riktlinjer för enskilt driven verksamhet, sammandrag

Sammanfattning

På uppdrag av Kommunfullmäktige har ett arbete inletts för att öka valfriheten inom barnomsorg och skola vad avser pedagogik och driftsformer. Humanistiska nämnden preciserade uppdraget till att utreda förutsättningar och riktlinjer för avknoppning d.v.s. personal som vill överta befintlig kommunal verksamhet. Detta uppdrag gick till skolchef Eva Stormgaard, som tillsammans med en arbetsgrupp har studerat möjligheterna till olika driftsformer.

Riktlinjer och föreslagna förändringar utgår från att lika förutsättningar ska gälla mellan de kommunalt drivna enheterna och de fristående verksamheterna. Förslagen ska följa de regler som gäller i lagar och styrdokument samt vara kostnadseffektiva. Förslagen ska även innebära att så mycket som möjligt av resurserna fördelas direkt till verksamheten i form av s.k. barnomsorgspeng och elevpeng.

När en rektor och/eller personalgrupp vid en förskola eller skola vill knoppa av verksamhet från kommunen till enskilt driven, blir den enskilt drivna verksamheten och kommunen helt skilda åt. Kommunen har dock rätt till en viss insyn i verksamheten.

Lika villkor ska gälla mellan olika driftsformer. En driftsform får inte gynnas framför en annan. Pengen ska följa barnet eller eleven oavsett vilken förskola eller skola barnet/eleven väljer och det ska även klart och tydligt framgå vad som ingår i pengan.

I dagsläget finns två enskilt drivna förskolor men ingen friskola i Trosa kommun. Redan nu finns ett ersättningssystem som bygger på att det mesta av resurserna fördelas ut till enheterna via pengan. Rektorerna har en långtgående delegation och ska med pengan driva sin verksamhet.

De föreslagna förändringarna innebär att *ytterligare medel läggs ut i pengan*: Ersättning för centralt administrativt stöd (overheadkostnader) läggs ut enbart till enskilt driven verksamhet som kompensation för att kommunala enheter har tillgång till dessa tjänster. Ersättning för vissa personalkategorier som idag ligger centralt läggs ut i pengan till både enskilt driven och kommunal verksamhet.

Medel för *barn i behov av särskilt stöd* föreslås, för att fungera som en kvalitetsgaranti, vara kvar som en central gemensam resurs för både kommunala och enskilt drivna enheter.

Enheter som knoppas av och har verksamhet i kommunens lokaler får (liksom kommunala enheter) *nyttjanderätt* till dessa. De får även nyttjanderätt till befintliga inventarier men får inför avknoppning köpa förbrukningsmaterial till marknadsvärde.

För att öka valfriheten föreslås även elever i friskola inom kommunen få *rätt till skolskjuts* genom möjlighet till skolskjutspeng.

Bakgrund

Uppdrag

Kommunfullmäktige uppdrog i samband med budget 2007 till Humanistiska nämnden:

- ”att under våren 2007 genomföra nödvändiga förändringar för att återinföra valfrihetsmodellen med elevpeng och barnomsorgspeng fr.o.m. 1/8 2007”
- ”att inleda ett arbete syftande till att ytterligare öka mångfalden inom barnomsorg och skola vad avser alternativa pedagogiker och driftsformer.”

Förvaltningen fick efter beslut i Humanistiska nämnden 3 april, 2007 i uppdrag att utreda möjligheterna för kommunens egen personal att kunna ”knoppa av” den egna verksamheten och se över vad som skulle gälla ekonomiskt, personellt och lokalmässigt. Vi avgränsar oss i denna rapport till Humanistiska nämndens uppdrag, dvs. fokuserar på driftsformer, inte alternativa pedagogiker. Flera kommunala enheter håller redan idag på att utveckla olika pedagogiker och inriktningar t.ex. Montessori, Marte Meo, hälsoprofil samt idrottsklass.

Skolförvaltningen anser att valfrihetsmodellen med elevpeng och barnomsorgspeng alltjämt finns kvar i sin ”gamla form” men att den behöver renodlas ytterligare för att ge bra förutsättningar för ökning av mångfalden och speciellt vid ev. förestående avknoppning.

Arbetsgrupp

Skolchefen Eva Stormgaard fick i uppdrag att bilda en arbetsgrupp. Arbetsgruppen kom att bestå av, förutom skolchefen, utvecklingsledaren Pia Schuster, ekonomen Karin Hyltze och personalsekreteraren Josefin Bähr. Arbetsgruppen har också involverat olika tjänstemän: Stig Tördahl och Claes Urban Boström, tekniska kontoret; Tommy Biserud, IT-enheten; Pierre Carlsson, kanslienheten (om gällande lagar och juridik); Siv Johansson, kollektivtrafiksamordnare samt personalenhet och ekonomienhet.

Arbetsgruppen har också haft kontakter med olika kommuner och myndigheter samt gjort studiebesök i Nacka, en av de kommuner som under många år arbetat med långtgående valfrihetssystem.

Avstämningar har under gång gjorts med den politiska ledningen, kommunens ledningsgrupp samt ledningsgruppen för förskola-skola.

Utgångspunkter

Arbetsgruppen tog beslut om att alla förslag ska:

- ge lika förutsättningar oavsett driftsform (likvärdighet)
- följa lagar och styrdokument
- vara så kostnadseffektiva och enkla som möjligt
- innebära att så mycket som möjligt av resurserna ska fördelas direkt till verksamheten.

Förslagen ska belysas ur tre aspekter: hur det blir för kommunens egna verksamheter, avknoppade enheter och nya externa aktörer.

Driftsformer och grundläggande villkor

Olikheter mellan kommunala och enskilt drivna verksamheter

Begreppet avknoppning innebär att enskilda personer (verksam rektor och/eller personalgrupp) vill starta en friskola eller enskilt driven förskola genom att ta över sin kommunala verksamhet. Det är viktigt att förstå att en avknoppad kommunal grundskola, som bedrivs som fristående grundskola, inte är en form av entreprenad eller intraprenadverksamhet. En entreprenad eller intraprenad innebär att kommunen behåller sitt huvudmannaskap för verksamheten. En fristående grundskola byter helt huvudman, från kommunen till ett aktiebolag, en stiftelse, en förening eller en enskild person.

När en skola är avknoppad och den nya huvudmannen fått tillstånd att bedriva grundskola är kommunen och den nya skolverksamheten helt skilda åt. Kommunen ska därefter behandla den fristående skolan som vilken fristående verksamhet som helst.

Kommunens inflytande

Tillstånd till en enskild huvudman att starta fristående grundskola ges av Skolverket. Kommunen har endast rätt att yttra sig över en ansökan om etablering av fristående grundskola i kommunen. För befintliga kommunala skolor ger kommunen tillstånd för den kommunala skolan att få knoppa av sin verksamhet.

Skolverket är också tillsynsmyndighet över den fristående grundskolans verksamhet, inte kommunen. Skollagen ger däremot kommunen rätt till insyn i den fristående verksamheten (9 kap 11 § 2 st). Insynsrätten har i förarbetena till lagen beskrivits på följande sätt (prop 1995/96:200 s 83):

Insynen ger kommunen möjlighet att bedöma skolans behov av bidrag. Genom insynen, som kan ske bl.a. genom besök på skolan, kan kommunen se om offentliga medel för utbildning används för avsedda ändamål. Insynen har inte samma genomgripande karaktär som den tillsyn som Statens skolverk utövar. Det är inte främst fråga om en kontroll av att skolan följer de nationella bestämmelserna. Om en kommun ändå finner att undervisningen brister i kvalitet eller på annat sätt eller om skolan inte låter kommunen få insyn, är det naturligt att detta påtalas för Skolverket som då har anledning att överväga om tillsyn skall genomföras. Rätten till insyn gäller i förhållande till de skolor som får kommunala bidrag.

Vad gäller enskilt driven förskola och fritidshem är det kommunen som både ger tillstånd och utövar tillsyn.

De fristående enheterna (både skolor, förskolor och fritidshem) är skyldiga att delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen gör av den kommunala verksamheten.

Kommunen har ingen rätt att vidta några åtgärder mot en fristående skola. Kommunen får inte reducera pengarna för att påverka den enskilda verksamhetens agerande enligt Skollagen.

Kommunen kan däremot återkalla tillståndet för en enskilt driven förskola eller fritidshem om missförhållanden föreligger (Skollagen 2a kap.16 §).

Kommunens ansvar

Hemkommunen ska lämna bidrag för varje elev som genomgår utbildning vid den fristående skolan. Bidraget ska enligt Skollagen 9 kap 6 § lämnas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna grundskolorna.

För enskilt drivna förskolor och fritidshem ska kommunen enligt Skollagen 2a kap 17 § lämna bidrag med ett belopp per barn som inte oskäligt avviker från kommunens kostnad per barn i motsvarande verksamhet.

Kommunen har i övrigt inget ansvar för den fristående verksamheten. Marknadsprinciper ska gälla, vilket innebär att om den fristående verksamheten inte bär sig, kan verksamheten gå i konkurs. Kommunen får i en sådan situation inte vidta åtgärder för att hjälpa huvudmannen. Kommunallagen medger riktat stöd till enskilda näringsidkare (KL 2 kap 8 §) men det ska föregås av synnerliga skäl, vilket enligt rättspraxis innebär att utan det ekonomiska stödet skulle inte näringsverksamhet alls bedrivas på området. Synnerliga skäl finns inte avseende grundskolan, eftersom kommunen har en skyldighet att erbjuda alla barn och ungdomar i grundskoleåldern utbildning. Kommuner måste erbjuda ett kommunalt grundskolealternativ, dvs. samtliga skolor inom kommunen får inte vara friskolor.

I princip otillåtna åtgärder för kommunen i förhållande till en enskild näringsidkare är (se Kommunala befogenheter, Ulf Lindqvist, s 261):

- Kreditstöd (genom lån eller borgensåtaganden)
- Kontantbidrag
- Eftergift av fordran eller säkerhet för fordran
- Betalningsmottagande utan motprestation
- Överlåtelse av mark vederlagsfritt eller till väsentligt underpris

Kommunen har däremot alltid ansvaret för elever/barn i enskilt driven verksamhet. Kommunen får omedelbart ansvaret för att erbjuda samtliga elever/barn fortsatt verksamhet om huvudmannen går i konkurs eller väljer att avveckla verksamheten. Inom skolans verksamhet kallas detta *skolpliktsansvar*. Huvudmannen ska alltid anmäla till Skolstyrelsen i hemkommunen om en elev inte deltar i undervisningen.

Offentlighet, tystnadsplikt, meddelarfrihet och offentlig upphandling

Offentlighetsprincipen gäller enbart offentliga verksamheter. Därmed gäller den inte för enskilt drivna enheter, inte heller i förhållande till elever och föräldrar. Däremot finns viss form av *tystnadsplikt* för verksamma inom enskilt drivna verksamheter. Enligt Skollagen 9 kap 16 a § råder tystnadsplikt för personal som är eller har varit verksam i en fristående skola när det gäller uppgifter som han eller hon i den elevvårdande verksamheten fått veta om någons personliga förhållanden. För den som är eller har varit verksam inom enskilt driven förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg råder också, enligt Skollagen 2a kap 18 §, tystnadsplikt.

När det gäller tystnadsplikt för skolhälsovården vid en fristående grundskola gäller 2 kap 8-9 § § i lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Anställda inom kommunala enheter arbetar under sekretess enligt sekretesslagen 7 kap 9, 38 § §. Kommunala verksamheter måste hantera sina handlingar och dokument i enlighet med *Arkivlagen*. Något sådant krav finns inte för enskilt drivna verksamheter.

Inom offentlig verksamhet gäller *meddelarfrihet* (1 kap 1 § 3 st Tryckfrihetsförordningen), vilket innebär att alla anställda inom offentlig verksamhet, utan risk för påföljder, kan lämna uppgifter till massmedia. Motsvarande gäller inte för anställda inom privata verksamheter. Inom dessa verksamheter kan arbetsgivaren avtala om anställdes tystnadsplikt rörande arbetsgivaren.

En kommunal verksamhet måste följa *Lagen om offentlig upphandling* vilket inte enskilt drivna verksamheter behöver. En kommun får inte sälja tjänster till privata aktörer utom i marginell omfattning. Eventuell försäljning av kommunal egendom ska enligt kommunallagen ske på "affärsmässiga grunder", dvs. till ett marknadsmässigt värde.

Lika villkor mellan kommunala grundskolor och fristående skolor

Konkurrensverkets rapport

Enligt Kommunallagen och Skollagen ska lika villkor gälla för de kommunala grundskolorna och de fristående skolorna. Konkurrensrådet har i sin rapport (dnr 26/03) om lika villkor lyft fram ett antal punkter som är av större vikt. Här nedan ges sammanfattning av grunderna för att säkerställa lika villkor hämtat från Konkurrensverkets rapport:

- Resursfördelningssystem, pengsystem: Pengsystemet innebär i princip att kommunen fastställer ett belopp som följer eleven och som blir enda intäkten för skolan, oavsett om den är kommunal eller fristående. I pengsystemet ska ersättning finnas till fristående skolor för administrativa tjänster som de behöver köpa in (IT-stöd, lönehantering osv.) men som de kommunala har tillgång till i kommunen. Ersättningen som följer eleven är den enda intäkten till både kommunala och fristående skolor vilket innebär att andra riktade bidrag inte är möjliga.
- Resultatenheter, över- och underskott: I Konkurrensrådets rapport framgår det att i en del kommuner förekommer det att de kommunala skolorna får underskott i sin verksamhet som de inte behöver ta med sig till följande budgetår. Detta blir en snedvriden konkurrens gentemot de fristående skolorna som inte kan få täckning av underskott på samma sätt. En rimlig lösning är att även de kommunala skolorna får ta med sig under- och överskott till kommande budgetår.
- Momskompensation: Kommunen har möjlighet att dra av för ingående moms, vilket inte friskolor har. Därför ska de fristående skolorna erhålla en ekonomisk kompensation från kommunen. Enligt konkurrensrådet finns två möjligheter att ge friskolorna momskompensation på; dels genom kompensation mot redovisning av den faktiska kostnaden, dels genom kompensation som utgår ifrån en schablon, vilket är vanligast.
- Lokalkostnader: Konkurrensrådet pekar i sin rapport på den lagstiftning som påverkar hur kommunen kan ge ersättning för lokalkostnader. Skollagen (9 kap 6 §) och förarbetena till skollagen påpekar att de kommunala skolorna och friskolorna ska behandlas likvärdigt. Kommunen har en skyldighet att ge friskolor ersättning enligt samma grunder som de kommunala skolorna. I rapporten framgår det att kommunerna tillämpar två huvudspår; schablonmässig ersättning till friskolorna eller ersättning för faktiska lokalkostnader.

Dom om lokalersättning

Den schablonmässiga lokalersättningen är nyligen prövad i Länsrätten i Östergötland (oktober 2006, Mål nr 1588-06). Motala kommun beslutade i april 2006 att tillämpa schablonmässig ersättning för lokalkostnader till de fristående skolorna. Schablonen beräknades på kommunens genomsnittliga lokalkostnader per elev. Om friskolan hade lägre faktisk lokalkostnad än genomsnittet ersattes den faktiska kostnaden. De personer som överklagade beslutet menade att det är olika förutsättningar för de kommunala skolorna och friskolorna. De kommunala skolorna ersätts för de faktiska lokalkostnaderna eftersom lokalkostnaderna

betalas centralt. Ingen kommunal skola behöver använda medel som är avsatta för undervisning till att täcka lokalkostnader vilket blir fallet för friskolorna om deras faktiska kostnad överstiger schablonersättningen. Länsrätten kom fram till att kommunens ersättningar till friskolorna inte skedde på samma grund som för de kommunala skolorna. Länsrätten upphävde Motala kommuns beslut om schablonersättningar till fristående skolor. Domen har inte överklagats och har därmed vunnit laga kraft.

Nuläge grundskolor

Kommunala skolor

I dag finns ca 1 450 elever fördelade på fem kommunala grundskolor i Trosa kommun.

Att vara rektor i en kommunal grundskola i Trosa kommun innebär en långtgående delegation i personal-, ekonomi- och organisationsfrågor. Rektor har tillgång till stöd från ekonomi-, personal-, IT-enhet, tekniskt kontor samt lönekontor.

Rektorerna följer kommunens (koncernens) styrdokument, policys och rutiner och deltar i ledningsgrupps- och chefsträffar samt verksamhetsplanering och uppföljning (budgetarbete, budgetuppföljning, statistikinhämtning, enkäter, kvalitetsredovisning).

Kommunala skolor nyttjar lokalerna (inkl. vatten, el, sophämtning) hyresfritt under verksamhetstid. Tekniska kontoret har ansvar, budget och kostnader för alla lokaler. Lokalerna uthyres av tekniska kontoret till föreningar och privatpersoner utanför skolornas verksamhetstid.

Friskolor

Idag finns ingen friskola i Trosa kommun.

Resursfördelningssystem – Skolpeng

Sedan 1999 har grundskoleverksamheten en skolpeng som följer eleven oavsett om föräldern väljer en skola inom kommunen eller utanför kommunen, enskilt driven eller kommunal. Beslut om pengens storlek tas av Humanistiska nämnden i enlighet med KS budgetanvisningar.

Skolpengen är uppdelad på en summa för förskoleklass, en för skolår 1-5 och en för skolår 6-9. Skolpengen ska täcka kostnader för personal, läromedel, förbrukningsmaterial, skolmåltider, lokalvård, skolhälsovård (mediciner, vaccin), avskrivningar och internränta för inventarier.

Skolpengen utbetalas varje månad till respektive skola baserad på antal inskrivna elever. Mätdatum för höstterminen är antal inskrivna elever den 15 september och mätdatum för vårterminen är antal inskrivna elever den 15 februari.

Gemensamma resurser i grundskolan

Barn och elever i behov av särskilt stöd

Som gemensam resurs för grundskolorna finns resurser för elever i behov av särskilt stöd. Dessa resurser består av personal inom Elevhälsa, assistentkostnader och en extra skolpeng. Elevhälsans specialpedagog, resurspedagog, talpedagog och psykolog är en gemensam resurs för både kommunala skolor och ev. friskolor. Assistenterna och den extra skolpengen är också en gemensam behovsprövad resurs som följer eleven oavsett vilken skola han/hon väljer. Bedömning av behovet görs av specialpedagog och beslut om resurser tas av skolchef. Den extra skolpengen utbetalas till enheten och kan användas till resursförstärkning i klassen eller för plats i en mindre undervisningsgrupp.

Kuratorer och skolsköterskor ingår också i Elevhälsa men dessa är stationerade på olika skolor.

”Svenska som andraspråk” och hemspråk är också en gemensam resurs som är behovsprövad. Som gemensam resurs räknas idag även samordnaren för NTA (Natur och Teknik för Alla), genuspedagogen samt studie- och yrkesvägledarna.

Skolskjuts

Enligt Skollagen 4 kap 7 § är hemkommunen skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts för elever i grundskolan om sådan behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, funktionshinder hos en elev eller någon annan särskild omständighet. Kommunen har dock inte skyldighet att anordna skolskjuts till annan skola än den som kommunen skulle ha placerat eleven på om ingen annan skola valts (basplacering).

I Trosa kommun gäller följande skolskjutsregler.

Avståndet mellan hemmet och skolan ska vara minst:

- 3 km för elever i förskoleklass - skolår 3
- 4 km för elever i skolår 4 - 6
- 5 km för elever i skolår 7 - 9

Avståndet mellan hemmet och skolskjutshållplatsen kan uppgå till ca 3 km.

Alla skolskjutsbarn inom Trosa tätort grundplaceras numera på Vitalisskolan. Elever som väljer annan skola än basplacering har inte rätt till skolskjuts. För elev som väljer annan skola inom samma tätort som basplaceringsorten, och som är berättigad till skolskjuts till basplaceringsskolan, har dock rätt att få skjuts till närmaste avstigningsplats.

Budgeten för skolskjutsar (exklusive sjukresor samt resor till särskola och specialskola) uppgår 2007 till 3,1 miljoner kronor.

Nuläge barnomsorg

Kommunala förskolor och skolbarnsomsorg

Idag finns knappt 570 förskolebarn fördelade på tio kommunalt drivna förskolor. 460 barn finns i kommunal skolbarnsomsorg på fritidshem eller i familjefritidshem fördelade på fyra skolor.

Att vara rektor i en kommunal förskola i Trosa kommun innebär en långtgående delegation i personal-, ekonomi- och organisationsfrågor. Rektor har tillgång till stöd från ekonomi-, personal-, IT-enhet, tekniskt kontor samt lönekontor.

Rektorerna följer kommunens (koncernens) styrdokument, policys och rutiner och deltar i i ledningsgrupps- och chefsträffar samt verksamhetsplanering och uppföljning (budgetarbete, budgetuppföljning, statistikinhämtning, enkäter, kvalitetsredovisning).

Kommunala förskolor och fritidshem nyttjar lokalerna (inkl. vatten, el, sophämtning) hyresfritt under verksamhetstid. Tekniska kontoret har ansvar, budget och kostnader för alla lokaler. Lokalerna uthyres av tekniska kontoret till föreningar och privatpersoner utanför förskolornas verksamhetstid.

Enskilt drivna förskolor och skolbarnsomsorg

Det finns två enskilt drivna förskolor i Trosa kommun; Lagnö Barn och Dalbystugan. Lagnö Barn har även en liten fritidshemsgrupp. Totalt går knappt 60 barn i enskilt driven verksamhet. De enskilt drivna enheterna handhar sin egen kö och följer kommunens regler för barnomsorg. Kommunen har hand om fakturering av föräldraavgifter och kravhantering för dessa enheter. De enskilda enheterna måste ansluta sig till maxtaxan men kan om de önskar ta ut lägre avgift.

De enskilt drivna enheterna får idag ingen kompensation för att de sköter sin egen administration rörande t.ex. ekonomi och lönehantering.

Enskilt drivna enheter inom kommunen förutsätts medverka i förvaltningens kvalitetsredovisning, inkomma med viss statistik samt medverka vid brukarundersökningar. Tillsynsbesök och andra informationsträffar genomförs regelbundet av tillsynsansvarig på skolkontoret. De enskilt drivna enheterna finns presenterade i kommunens förskolekatalog och på kommunens hemsida.

Dessa enheter erhåller, förutom barnomsorgspeng (se nedan),

- *lokalersättning*: det som är lägst av den faktiska lokalkostnaden och snittkostnad för kommunens lokalkostnad per barn.
- *momskompensation*: 2,86 % i momskompensation på utbetalt belopp.

Resursfördelningsystem - Barnomsorgspeng

Sedan år 2000 har förskolan och skolbarnsomsorgen en barnomsorgspeng som följer barnet oavsett om föräldern väljer en förskola eller skolbarnsomsorg inom kommunen eller utanför kommunen, enskilt driven eller kommunal. Beslut om pengens storlek tas av Humanistiska nämnden i enlighet med KS budgetanvisningar.

Barnomsorgspengen, som gäller barn från 1 t.o.m. 12 år, är uppdelad efter ålder och omsorgstid i tre nivåer för förskolebarn och två nivåer för barn i skolbarnsomsorgen. Barnomsorgspengen ska täcka kostnader för personal, leksaker, förbrukningsmaterial, mat, lokalvård, avskrivningar och internränta för inventarier. Barnomsorgspengen betalas ut varje månad, 12 månader per år baserad på inskrivna barn den 10:e varje månad.

Gemensamma resurser i förskola och skolbarnsomsorg

Som gemensam resurs för förskola och skolbarnsomsorg finns resurser för barn i behov av särskilt stöd. Dessa resurser består av personal inom Elevhälsa, assistentkostnader och en extra barnomsorgspeng. Elevhälsans resurspedagog och talpedagog är en gemensam resurs för både kommunala och enskilt drivna förskolor och fritidshem. Assistenterna och den extra barnomsorgspengen är också en gemensam behovsprövad resurs som följer barnet oavsett vilken förskola han/hon väljer. Bedömning av behovet görs av resurspedagog och beslut om resurser tas av skolchef. Den extra barnomsorgspengen utbetalas till enheten och kan användas till resursförstärkning i gruppen eller till att hålla nere antalet barn.

Även genuspedagogen är en gemensam resurs inom förskola och skolbarnsomsorg.

Förändringar och konsekvenser vid etablering av friskolor och enskilt drivna förskolor

En av utgångspunkterna i denna rapport har varit att så mycket som möjligt av resurserna ska fördelas direkt till verksamheten. Medel för verksamheten ska finnas där de löpande verksamhetsbesluten tas, dvs. hos rektorerna – både de kommunala och enskilda. Nedan följer en sammanfattande förklaring av den nya föreslagna pengan. Därefter beskrivs vissa komponenter mer i detalj.

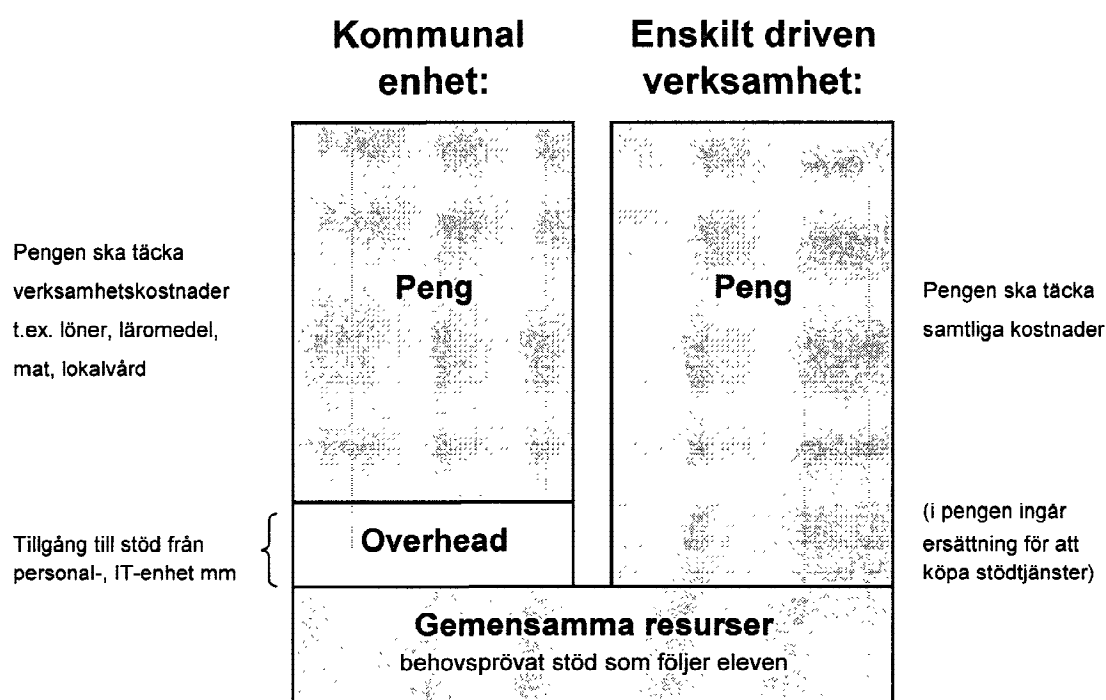
Ny föreslagen peng

Samtliga medel för *verksamhetskostnader* kommer, liksom idag, att fördelas ut via pengan till både kommunala och enskilt drivna enheter. Dessa medel ska täcka kostnader för t.ex. löner, läromedel, mat, avskrivningar av inventarier och lokalvård. Dessa verksamhetskostnader täcks av pengan i dagsläget.

De kommunala enheterna kommer framöver, liksom idag, att ha tillgång till *centrala stödtjänster* (overhead) kostnadsfritt. De enskilt drivna enheterna kommer att ersättas via pengan för att kunna köpa dessa stödtjänster externt.

Medel för *barn och elever i behov av särskilt stöd* föreslås vara kvar centralt inom skola/ barnomsorg, som en *gemensam resurs* för både kommunala och enskilt drivna enheter, och ska fungera som en kvalitetsgaranti.

Ny föreslagen grundskole- och barnomsorgspeng finns i bilaga 1, Pengbelopp.

Ersättning för overheadkostnader

De kommunala enheterna kommer även fortsättningsvis ha tillgång till kostnadsfritt centralt stöd i form av resurser inom personal-, ekonomi-, IT-enheter, löneadministration, s.k. overhead. För att lika villkor ska råda mellan de kommunala och fristående enheterna, kommer pengarna att ökas till de fristående enheterna för att täcka overheadkostnaderna. De fristående enheterna blir därmed kompenserade för att kunna köpa dessa stödtjänster externt. Kommuner har inte rätt att sälja tjänster till privata aktörer.

Utgångspunkten för att räkna ut kommunens gemensamma overheadkostnader är räkenskaps-sammandraget (RS) för 2006, officiell statistik som SCB inhämtar från Sveriges kommuner. Det procentuella påslaget på pengarna baseras på kommunens samtliga gemensamma overheadkostnader (personal-, ekonomi-, IT-enhet, tele och kommunikation m.m.). Dessa centrala stödtjänster uppgår till 3,1 % av kommunens totala kostnader. Vi föreslår därför att den nuvarande pengarna utökas med 3,1 % för att ersätta de fristående enheterna för overheadkostnader.

Konsekvenser

De kommunala enheterna kommer även fortsättningsvis att kunna nyttja centrala stödtjänster utan kostnad. De enskilt drivna verksamheterna behöver köpa centrala stödtjänster (overhead) externt. Budgetramen för skola/barnomsorg behöver utökas, när overheadersättning ska betalas ut till de enskilt drivna verksamheterna. Denna ökning av budgetramen kan göras genom att anpassa kostnaderna inom de kommunala administrativa stödverksamheterna. Det kan dock bli fråga om vissa avvecklingskostnader.

Redan ingångna avtal kan komma att behöva omförhandlas, t.ex. ramavtal hos leverantör.

Att fler verksamheter i framtiden drivs i enskild regi kan innebära förändrade och kanske utökade arbetsuppgifter, t.ex. för skolkontoret. Där kommer troligtvis arbetet med mål, uppföljning, statistik, kontroll och myndighetsutövning att öka. Även antalet tillsynsbesök och möten med enskilt driven verksamhet kommer att bli fler.

Lokaler

Kommunala och fristående skolor ska få lokalersättning baserad på samma grunder (se avsnitt Lika villkor sid 8). Schablonmässig ersättning till friskolorna är prövad i Länsrätten och har konstaterats inte vara konkurrensneutralt. Enligt Skollagen måste kommunen ge ersättning för faktisk kostnad till friskolorna om de kommunala skolorna får det. Det finns två alternativ att ersätta skolor för lokalkostnaderna, dels internhyra och dels fri nyttjanderätt. Kostnaden för de två alternativen följer marknadsmässig hyra, vilket ger samma kostnad för kommunen i dagsläget.

Internhyressystem skulle innebära att de kommunala skolorna och förskolorna får en ersättning för den faktiska lokalhyran och att beloppet sedan ska betalas tillbaka till tekniska kontoret. Fristående skolor och förskolor som finns i kommunens lokaler skulle också få hyresersättning motsvarande den faktiska lokalkostnaden som sedan skulle betalas tillbaka till Tekniska kontoret. För fristående skolor och förskolor som har verksamhet i andra lokaler än kommunens gäller att även de får ersättning för de faktiska kostnader som de behöver betala för lokalerna. För alla tre varianterna; kommunal verksamhet i kommunala lokaler, för enskilt drivna verksamheter i kommunala lokaler samt enskilt drivna verksamheter i andra lokaler gäller marknadsmässiga hyror. Här får inga schablonberäkningar göras.

Nyttjanderätt innebär att de kommunala skolorna och förskolorna och enskilt drivna verksamheter disponerar lokalerna under verksamhetstid. Det sker inga transaktioner fram och tillbaka med hyresersättningar som ska betalas tillbaka till kommunen. De kommunala skolorna fortsätter som de gör idag och friskolorna får använda kommunala lokaler och inventarier kostnadsfritt.

I valet mellan internhyressystem och nyttjanderätt *föreslås att nyttjanderätt används*. Kommunens kostnader för lokaler blir den samma med både internhyressystem och nyttjanderätt. Däremot medför införandet av ett internhyressystem ökade kostnader för kommunen i form av ökad administration. Förslaget med nyttjanderätt är enbart tillämpligt när kommunala skolor och friskolor bedriver verksamhet i kommunala lokaler. Skulle en annan extern aktör starta friskola i andra lokaler finner vi att kommunen bör arbeta fram ett internhyressystem.

Friskolorna och de enskilt drivna förskolorna får nyttjanderätt till lokaler och de inventarier som finns vid en avknoppning (övertagande). De får däremot köpa de förbrukningsvaror (t.ex. läromedel, digitalkamera) som finns på enheterna, se även bilaga 2, Villkor för avknoppning. Förslaget är tänkt att säkerställa kommunens behov av att kunna hyra ut skolornas lokaler utanför verksamhetstid. Om de fristående skolorna köper inventarierna finns det en risk att de som hyr lokalerna inte har möjlighet att använda lokalerna fullt ut, t.ex. gymnastikredskap. Om kommunen behåller inventarierna kan vi säkerställa att lokalerna kan hyras ut med utrustning. Vid en övergång behöver dock en inventering göras.

Om en verksamhet, oavsett driftsform, vill förändra något i kommunens lokaler måste de få planerna godkända av Tekniska kontoret. Verksamhetsanpassningen belastar enhetens budget, dvs. ska rymmas inom pengarna. Om en verksamhet, oavsett driftsform, som finns i kommunens lokaler vill bygga om, ska detta önskemål meddelas Tekniska kontoret som bedömer det i förhållande till kommunens totala investeringsbudget och prioritering.

Konsekvenser

Förslaget med nyttjanderätt säkerställer att allmänheten alltså har möjlighet att hyra lokaler i skolor och förskolor. Tillgängligheten kvarstår men ansvarsfördelning vad gäller slitage, städning m.m. måste förtydligas.

Dessa förslag på förändringar medför konsekvenser för de två enskilda förskolorna som idag drivs i kommunen, Lagnö Barn och Dalbystugan. Lagnö Barn kommer att få ersättning för den faktiska lokalkostnaden medan Dalbystugan, som använder kommunala lokaler, får nyttjanderätt samtidigt som hyresersättningen upphör.

Inom kort måste dock ett internhyressystem arbetas fram.

Gemensam resurs - likvärdighet

Medel för barn och elever i behov av särskilt stöd föreslås vara kvar centralt inom skola/barnomsorg som en gemensam resurs för både kommunala och enskilt drivna verksamheter och fungera som en kvalitetsgaranti. Detta extra stöd eller extra medel är behovsprövat, och följer barnet/eleven oavsett om de finns i kommunalt eller enskilt driven verksamhet.

I den gemensamma resursen ska finnas resurs- och specialpedagog, psykolog, talpedagog, medel för hörselpedagog, medel till hemspråksundervisning, medel till svenska som andra

språk, medel för assistenter (för funktionshindrade), medel till utbetalning av extra barnomsorgsavgift och extra skolavgift samt medel för placering av elever i specialskola (när resurserna på skolorna i Trosa kommun inte räcker till).

Dessa resurser finns idag centralt och samtliga enheter har rätt till de gemensamma resurserna.

Kommunens två kuratorer och skolsköterskor ingår idag centralt inom Elevhälsa men är stationerade på olika skolor. Ersättning för lönekostnader för dessa skolsköterskor och kuratorer föreslås därför ingå i pengarna till både friskolor och kommunala skolor.

Kostnader för studie och yrkesvägledning, NTA-samordning och genuspedagogik föreslås också ingå i pengarna till både kommunal och enskilt drivna verksamheter.

Konsekvenser

Alla barn i kommunen får (liksom idag) likvärdiga möjligheter till stöd och resurser, en sorts kvalitetsgaranti oavsett om de finns inom kommunal eller enskilt driven verksamhet. Det blir en trygghet för föräldrar.

Både kommunal och enskilt driven verksamhet får större frihet att organisera vissa personal-kategorier (skolsköterskor, kuratorer, studie- och yrkesvägledare m.fl.) eftersom denna ersättning fördelas via pengarna.

Skolskjutsar

Kommunen är enligt Skollagen skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts för grundskole-elever till kommunal skola men däremot inte till friskola.

För att försöka hålla kommunens kostnader på samma nivå men ändå ge så lika villkor som möjligt för kommunala skolor och friskolor föreslås följande:

Barn/elever har rätt till skolskjuts till närmaste skola om avståndet mellan hemmet och närmaste skola, oavsett driftsform, är minst 3, 4 resp. 5 km (se nuvarande skolskjutsregler under avsnitt Nuläge grundskolor). Om plats inte finns på denna skola har barnet rätt till skjuts till den näst närmaste skolan. Om den närmaste skolan är en friskola och eleven önskar gå i kommunal skola har eleven rätt till skolskjuts till närmaste kommunal skola om villkoren för skolskjuts i övrigt är uppfyllda.

Friskolorna ersätts med en skolskjutsavgift för de barn som har rätt till skolskjuts enligt ovan. Skjutsavgiften räknas ut som en snittavgift/barn och utbetalas för nytillkomna barn på en avknoppad friskola eller annan friskola. Denna skjutsavgift räknas ut på det belopp som kvarstår när skolskjutsen till kommunala skolor hanteras.

Någon annan skjutsersättning (t.ex. till dispenser) utgår inte till friskolorna.

I en övergångsperiod föreslås de skolskjutsbarn som vid en avknoppning redan är placerade på den avknoppade skolan att få fortsatt skolskjuts bekostad av centrala medel. Detta gäller tills dess att barnen slutar på skolan.

Det blir till en början två parallella system: full skjutsersättning för skolans befintliga skolskjutsbarn och skolskjutsavgift för nya skolskjutsbarn på skolan.

Konsekvenser

Valfriheten ökar. Friskolorna får bättre möjlighet att kunna ta emot de barn som, om de funnits inom kommunal verksamhet, skulle ha rätt till skolskjuts.

Det blir ingen skillnad för kommunala enheter eller för elever i kommunala skolor. Kollektivtrafiksamordnare får troligtvis på sikt en minskad arbetsbelastning.

Momskompensation

Kommunen har möjlighet att dra av för ingående moms, vilket inte enskild verksamhet har. Dessa verksamheter ska därför få en ekonomisk kompensation från kommunen. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är det rimligt att ersätta privata utövare med den procentsats som utgör kommunens moms av totala kostnader för skola och förskola.

Den tidigare framräknade schablonen för momskompensation till enskilda enheter, som för närvarande används, uppgår till 2,86 %. Under 2006 var den faktiska andelen moms 2,8 % för kommunens förskolor och 3,4 % för kommunens grundskolor. Vi föreslår att de nya schablonerna för momskompensation uppgår till dessa procentsatser.

Konsekvenser

Kommunens kostnad kommer inte att öka när momskompensation utbetalas till fler enskilt drivna verksamheter eftersom kommunen får schablonbidrag från staten för att betala momskompensation till privata utförare.

Kost och städ

Ersättning för kostnader för mat och lokalvård ingår redan idag i pengarna och de kommunala enheterna köper detta internt från Kost- och städenheten. Eftersom kommunen inte har rätt att sälja tjänster eller varor till en enskild aktör behöver de enskilda enheterna köpa in detta externt.

Konsekvensen vid en avknoppning blir att Kost- och städenheten får färre kunder och därmed behöver anpassa sin verksamhet. De kommunala enheterna fortsätter att köpa måltider och lokalvård från Kost- och städenheten.

Framöver kan man med hjälp av föräldraenkäter (som även enskilt drivna verksamheter ska genomföra tillsammans med kommunen) se om upplevelsen av kvaliteten med externa leverantörer förändras ur ett barn- och föräldraperspektiv.

Peng för skolbarnsomsorg

För att förenkla administrationen föreslås pengnivåerna ändras för skolbarnsomsorgen (fritidshem och fritidsdagbarnvårdare). Pengen består idag av två nivåer efter omsorgsbehov - under 21 timmar och över 21 timmar per vecka. De nya nivåerna innebär en peng för förskoleklassbarn (6-åringar) och en peng för övriga (7 - 12-åringar). På detta sätt tar vi fortfarande hänsyn till omsorgsbehov (6-åringar går kortare tid i förskoleklassen och har då högt omsorgsbehov) utan att scheman behöver tas in.

Förskolepengens tre nivåer kvarstår tillsvidare. Här är det inte möjligt att på samma sätt förenkla och ta bort de olika nivåerna.

Konsekvenser

Det blir minskad administration på Skolkontoret och enklare för föräldrar som inte behöver skicka in schema till kommunen. Det blir också enklare för kommunala och enskilt drivna enheter att budgetera sin verksamhet.

Precis som med alla förändringar av ersättningsnivåer kommer själva övergången mellan nuvarande system och det nya att påverka de olika fritidshemmen på olika sätt. De får mer eller mindre ersättning jämfört med tidigare.

Kö och avgiftshantering

De enskilt drivna enheterna och friskolorna (fritidshemmen) föreslås handha sin egen kö, ta in föräldraavgifter (inkl. kravhantering) eftersom kommunen inte får sälja tjänster.

Konsekvenser

Det blir en förändring för kommunens två enskilt drivna förskolor (Lagnö Barn och Dalby-stugan) med avgiftshantering och kravhantering eftersom detta idag sköts av skolkontoret och ekonomienheten. Innan maxtaxan infördes hanterades avgifter av de enskilt driva förskolorna.

Skolkontoret får viss minskning av administrationen eftersom föräldrars inkomstavgifter inte behövs för de enskilda verksamheterna längre. För att kunna utbetala rätt barnomsorgsavgift måste dock övriga avgifter fortfarande tas in och hanteras. För de kommunala enheterna blir det ingen förändring.

Skolpliktsansvar

Kommuner har, till skillnad mot de fristående skolorna, en övergripande skyldighet att tillse att skolplikten uppfylls, d.v.s. att alla elever ges plats i grundskolan. En friskola kan ta emot elever från andra kommuner och är inte skyldig att ta emot kommunens barn. Enligt Konkurrensrådets rapport anser många kommuner att man därmed får en högre kostnad per elev än de fristående skolorna. Därför kan kommunen tillämpa ett s.k. *skolpliktsavdrag* när ersättningen ges till de fristående skolorna. Avdraget ska då motsvara kommunens merkostnad i detta avseende. De kommuner som tillämpar skolpliktsavdrag använder ofta rena schabloner för att beräkna detta avdrag.

I och med att de ev. nya friskolorna i Trosa kommun startar genom avknoppning av befintlig skolverksamhet i befintliga lokaler, så finner vi inte att kommunen får en merkostnad. Vi föreslår därför att initialt inte göra något skolpliktsavdrag på ersättningen till de fristående enheterna. Skulle det i framtiden etableras flera nya friskolor får en ny bedömning göras.

De förändrade riktlinjerna visas i sammandrag i bilaga 3, Riktlinjer för olika driftsformer.

Förslag ny grundskole- och barnomsorgspeng ht 2008 till enskilt driven verksamhet, inom och utom kommunen

Kr per barn och år

	Ny peng**
<u>Grundskolepeng</u>	
Förskoleklass	26 278
Skolår 1 - 5	43 889
Skolår 6 - 9	51 711
<u>Barnomsorgspeng*</u>	
Förskola 1 - 2 år	
- 20 tim/vecka	69 820
21 - 40 tim/vecka	94 499
41 - tim/vecka	131 499
Förskola 3 - 5 år	
- 20 tim/vecka	38 080
21 - 40 tim/vecka	52 185
41 - tim/vecka	73 334
<u>Skolbarnomsorg*</u>	
6 år	29 358
7 - 12 år	23 066

* I barnomsorgspengen ingår avdrag för föräldraavgifter

** I pengen ingår momscompensation

Förslag ny grundskole- och barnomsorgspeng ht 2008 till kommunala enheter, inom och utom kommunen

Kr per barn och år

	Ny peng
<u>Grundskolepeng</u>	
Förskoleklass	23 814
Skolår 1 - 5	40 846
Skolår 6 - 9	48 411
<u>Barnomsorgspeng</u>	
Förskola 1 - 2 år	
- 20 tim/vecka	72 114
21 - 40 tim/vecka	96 121
41 - tim/vecka	132 113
Förskola 3 - 5 år	
- 20 tim/vecka	41 239
21 - 40 tim/vecka	54 960
41 - tim/vecka	75 533
<u>Skolbarnomsorg</u>	
6 år	30 783
7 - 12 år	24 663

Trosa
KOMMUN
Skolkontoret

Regler och villkor för avknoppning

Vem kan knoppa av?

Endera personal eller ledning kan knoppa av (ta över) "sin" förskola eller skola. 75 % av personalen måste välja att följa med och 75 % av föräldrarna ställa sig positiva för att en avknoppning ska kunna ske. Den som önskar knoppa av verksamheten ska inför övergången kunna visa för Skolkontoret hur stor del av personalen som har för avsikt att följa med. Beslut om att förskolan eller skolan inte längre ska vara kommunal tas av Kommunfullmäktige.

En rektor ska inte generellt kunna *ta över någon annans* skola eller förskola. Om någon rektor ändå önskar överta en skola eller förskola som hon/han inte ansvarar för ska detta kunna ske om det finns speciella skäl och omständigheter t.ex. geografisk närhet. Här ska 75 % av personalen vilja följa med och 75 % av föräldrarna ställa sig positiva. Ett sådant övertagande beviljas av Humanistiska nämnden.

En avknoppning av en förskola eller skola bör ske vid läsårsstart.

Vad händer med personalen?

En avknoppning ska ses som verksamhetsövergång. Vid en sådan övergång får personalen på de berörda enheterna två valmöjligheter; att följa med till den nya arbetsgivaren eller att vara kvar i kommunen.

Om en person tackar ja till att gå med till en friskola eller enskilt driven förskola följer anställningsavtalet med. Personen får ta med all anställningstid från kommunen vid verksamhetsövergången. Kommunens kollektivavtal är bindande för den nya arbetsgivaren om inte friskolan och den enskilt drivna förskolan har eget kollektivavtal. Den nya arbetsgivaren är ändå skyldig att följa de delar som handlar om anställningsvillkor såsom t.ex. lön och semesterförmåner under ett år.

För personer som idag tjänstgör på flera enheter och där en skola eller förskola är aktuell att bli enskilt driven uppstår en annan situation. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, ska tjänsten hänföras till den arbetsgivare där den övervägande delen av tjänsten hör hemma. Det betyder att tjänstens fördelning påverkar om personen får rätt att vara kvar i kommunen eller rätt att gå över till den enskilt drivna enheten.

Om en person väljer att vara kvar i kommunen får den personen en placering i en av kommunens andra skolor/enheter i enlighet med LAS, Lagen om anställningsskydd. Arbetsrättsreglerna sist in först ut gäller då.

Verksamhetsövergång är i sig inte skäl för uppsägning men uppsägningar inom kommunens verksamhet kan eventuellt ske om fler personer väljer att stanna kvar i kommunen än antalet

tjänster tillåter. Detta kan påverka all personal inom Humanistiska nämnden inte bara de som har tackat nej till övergången till enskilt driven verksamhet.

Barn och elever i avknoppad enhet

Vid en avknoppning måste föräldrarna till barnen och eleverna aktivt välja om de ska vara kvar på den avknoppade förskolan eller skolan eller om de vill gå över till annan kommunal verksamhet. Skolkontoret ombesörjer skolvalet.

Lokaler

De enheter som knoppar av sin verksamhet och som idag finns i kommunala lokaler får nyttjanderätt till lokalerna under den tid som utgör deras verksamhetstid (inkl. kvällsträffar). Övrig tid ska lokalerna hyras ut på samma sätt som idag.

Inventarier och förbrukning

Inventarierna tillhör även fortsättningsvis kommunen och den avknoppade enheten får nyttjanderätt till dessa under verksamhetstid. Övrig tid disponeras inventarierna av kommunen som därmed kan hyra ut fullt utrustade lokaler. Nyinköp av inventarier bekostas av den enskilt drivna verksamheten. Det förbrukningsmaterial (allt som inte är inventarier) som finns på enheten vid avknoppningstillfället får, efter inventering, köpas ut av den avknoppade enheten till marknadsmässigt pris. Gemensamma inventarier som t.ex. skolsköterskornas audiometer behålles av kommunen.

NTA-lådorna som går runt till kommunens skolor behålls av kommunen. *Kommunen* har ingått ett avtal med NTA produktion och service och de flesta lådorna är sponsrade till kommunen. Idag betalar varje skola för att använda dessa lådor.

Friskolan kan teckna eget avtal med NTA produktion och service.

Ersättning

Skol- och barnomsorgspeng samt lokalersättning för de verksamheter som hyr egna lokaler utbetalas till enskilt driven verksamhet varje månad 12 månader per år.

Pengens storlek beslutas varje år av Kommunfullmäktige.

Redovisning av antal elever, barn, schema (gäller enbart förskola) o.s.v. måste lämnas som underlag för utbetalning av peng.

IT

Enheternas datorer återlämnas till kommunen.

En friskola eller enskilt driven förskola kan inte ha tillgång till kommunens nätverk. Därför bryts vid avknoppningen förbindelsen till det administrativa systemet, så även till telefonerna eftersom de är kopplade till kommunens växel.

Avknoppade skolor och förskolor tar över sina hemsidor som kopplas bort från skoldatanätet.

Arkivering och hantering av dokument

Handlingar som ska arkiveras eller sparas under viss tid ska lämnas till kommunen innan den avknoppade enheten startar sin verksamhet. Handlingar som är upprättade under den kommunala tiden och som enheten behöver kan lånas ut av kommunen. Avtal om utlåning bör

skrivs. De utlånade handlingarna ska hanteras enligt arkivlagen, tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen.

En av kommunens skolor har ett arkiv med kommunala handlingar i källaren. Om denna skola skulle bli friskola måste en överenskommelse med skolan göras ang. detta.

Skolskjuts

Följande skolskjutsregel gäller:

Barn/elever har rätt till skolskjuts till närmaste skola om avståndet mellan hemmet och närmaste skola, oavsett driftsform, är minst 3, 4 resp. 5 km. Om plats inte finns på denna skola har barnet rätt till skjuts till den näst närmaste skolan.

Friskolor ersätts med en skolskjutspeng för de barn som har rätt till skolskjuts enligt ovan. Skjutspengen räknas ut som en snittpeng/barn och utbetalas för nytillkomna barn på en avknoppad friskola eller annan friskola. Någon annan skjutsersättning (t.ex. till dispenser) utgår inte till friskolor.

I en övergångsperiod får de skolskjutsbarn som vid en avknoppning redan är placerade på den avknoppade skolan fortsatt skolskjuts som betalas från centrala kommunala medel till dess barnen slutar på skolan.

En förutsättning för att övergångsregeln ska kunna gälla är att friskolorna följer kommunens läsårstider.

Styrdokument

Den avknoppade enheten förväntas följa nationella styrdokument samt delta i kommunens uppföljning och utvärdering av skolverksamheten (statistik, brukarundersökningar, kvalitetsredovisning mm.)

Administrativa tjänster

De avknoppade enheterna har inte längre tillgång till centrala administrativa tjänster från kommunen utan måste köpa dessa externt.

Olycksfallsförsäkring

Barn som är skrivna i kommunen är olycksfallsförsäkrade genom kommunen oavsett om de finns inom enskild eller kommunal verksamhet.

Riktlinjer för olika driftsformer - att gälla from augusti 2008

Resurser - ersättning

Samtliga medel för *verksamhetskostnader* fördelas ut via skolpeng och barnomsorgspeng till både kommunala och enskilt drivna enheter. Dessa medel ska täcka kostnader för t.ex. löner, läromedel, mat, lokalvård och avskrivningar av inventarier.

Pengen till enskilt drivna enheter innehåller förutom detta också medel för *overheadkostnader* (central administration) samt *momskompensation*. Det åligger därmed den enskilt drivna verksamheten att sköta sin egen administration, även köhantering och föräldraavgifter.

Pengnivåerna för skolbarnsomsorgen ändras. Pengen består idag av två nivåer efter omsorgsbehov - under 21 timmar och över 21 timmar per vecka. De nya nivåerna innebär en peng för förskoleklassbarn (6-åringar) och en peng för övriga (7 - 12-åringar).

Medel för *barn och elever i behov av särskilt stöd* ligger centralt inom skola/ barnomsorg, som en *gemensam resurs* för både kommunala och enskilt drivna enheter.

I den gemensamma resursen finns resurs- och specialpedagoger, psykolog, talpedagog, medel för hörselpedagog, medel till hemspråksundervisning, och till svenska som andra språk, medel för assistenter (för funktionshindrade) och till utbetalning av extra barnomsorgspeng och extra skolpeng samt medel för placering av elever i specialskola.

Lokaler

Friskolor och enskilt drivna förskolor som finns i kommunala lokaler får vid en avknoppning nyttjanderätt under verksamhetstid till dessa. De får också nyttjanderätt till de inventarier som finns vid övertagandet. De får däremot köpa de förbrukningsvaror (läromedel, digitalkamera m.m.) som finns på enheterna, se även bilaga Villkor för avknoppning. Nya inventarier bekostas av den enskilt drivna enheten.

Enskilt driven verksamhet i externa lokaler får ersättning för sin faktiska hyra.

Skolskjutsar

Skolskjutsregel: Barn/elever har rätt till skolskjuts till närmaste skola om avståndet mellan hemmet och närmaste skola, oavsett driftsform, är minst 3, 4 resp 5 km, se nuvarande skolskjutsregler. Om plats inte finns på denna skola har barnet rätt till skjuts till den näst närmaste skolan. Om den närmaste skolan är en friskola och eleven önskar gå i kommunal skola har eleven rätt till skolskjuts till närmaste kommunal skola om villkoren för skolskjuts i övrigt är uppfyllda.

Friskolorna ersätts med en skolskjutspeng för de barn som har rätt till skolskjuts enligt ovan. I en övergångsperiod får de skolskjutsbarn som vid en avknoppning redan är placerade på den avknoppade skolan fortsatt skolskjuts bekostad av centrala medel. Detta gäller tills dess att barnen slutar på skolan.